

ται ρίπτουσιν ἐπ' ὤμου τὸ ὄπλον καὶ κλίνουσιν ἐπὶ δεξιᾷ.

Σᾶς εἶπον ὅτι τὸ σῶμά μας ἀπετελεῖτο ὑπὸ ὀκτακοσίων περίπου ἀνδρῶν· τετρακόσιοι ἔμενον εἰς τὴν Βίσκεραν. Εἶχομεν δύο λόχους ἀκροβολιστῶν εἰς τὸ κέντρον, διακοσίους πενήκοντα ἰππεῖς καὶ τεσσαράκοντα πυροβολιστάς. Ὁ στρατηγὸς ὦδευε μετὰ τῆς ἐμπροσθοφυλακῆς, εἶχε ρίψει τὸ σιγάρον του διὰ τὸ καλὸν παράδειγμα, διότι κατὰ τὰς νυκτερινὰς πορείας ἀπαγορεύεται καὶ ὁ θόρυβος καὶ τὸ πῦρ. Ἥμην ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ ἀρχηγοῦ, ὁ δὲ ἀκροβολιστὴς δὲν ἦτο μακράν, διότι ὁ λόχος του ἀπετέλει μέρος τῆς ἐμπροσθοφυλακῆς.

Καθ' ὁδὸν τὸν ἐπλησίασα. «Λοιπόν, τῷ λέγω, ἐδῶ εἴμεθα ἐπὶ τέλους· εἶσαι εὐχαριστημένος, πιστεύω;

— Ναι, εἶναι καὶ αὐτὴ μία λύσις, καθὼς πᾶσα ἄλλη. Προτιμῶ δὲ νὰ τελειώσω διὰ μιᾶς.

— Νὰ τελειώσης! Εἶσαι τρελλός; Ἐδῶ ἀρχίζει τὸ στάδιόν σου, ἔπειτα θὰ ἔλθουν αἱ ἐπιτυχίαι.

— Ἄς εἶναι· σὺ μὲ γνωρίζεις· δὲν εἶμαι προληπτικός, ἀλλὰ τώρα ἔχω μίαν προαίτησιν. Ἡ διαταγὴ αὕτη τῆς ἀναχωρήσεως ἦλθεν εἰς περιστάσεις παραδόξους. Ἐνῶ σὺ ὀμίλεις περὶ ἀθανασίας, ἐγὼ ἐσυλλογιζόμην τὸν θάνατον.

— Πολὺ ἔξυπνος εἶσαι! Ἐγὼ λοιπὸν σοῦ προλέγω ὅτι εἰς τὴν συμπλοκὴν θὰ διαπρέψης καὶ ὅτι θὰ ἐπανέλθης πλήρης δόξης. Ἄλλως ποῖος ἤξευρε καὶ ἂν θὰ πολεμήσωμεν; Αὐταὶ αἱ ἀνταρσίαι τοῦ βραμζανίου εἶναι πολλάκις γελοῖαι καὶ πηγαίνει χαμένος ὁ κόπος μας.

— Δὲν εἶναι παράξενον.

— Ἀλλὰ κινήσου ὀλίγον τέλος πάντων· τί στρατιώτης εἶσαι;

— Εἶμαι καλλίτερα τώρα, εὐχαριστῶ. Ἥμην ὑπὸ τὴν ἐντύπωσιν τῶν ἐπιστολῶν, τὰς ὁποίας ἔγραψα.

— Ἐγὼ εἰς τοιαύτας περιστάσεις μίαν μόνην ἐπιστολὴν γράφω καὶ λέγω· «Μητέρα μου, ἀναχωροῦμεν διὰ μίαν συμπλοκὴν. Εἶναι ἄγνωστον πόσον θὰ διαρκῆσῃ ἡ ὑπόθεσις· ἐπὶ τρεῖς μῆνας ἴσως δὲν θὰ λάβῃς γράμμα μου, ἀλλὰ μὴ στενοχωρεῖσαι, σοῦ δίδω τὸν λόγον τῆς τιμῆς μου ὅτι δὲν θὰ μοῦ συμβῇ τίποτε.»

— Ἐγὼ, ἀπήντησεν ἐκεῖνος, ἔκαμα τὴν διαθήκην μου μὲ τέσσαρας λέξεις. Ἐγραψα δὲ καὶ δύο γράμματα, τὰ ὁποῖα θὰ ἐγχειρίσης σὺ ὁ ἴδιος, ἀκούεις, τὸ ἓν εἰς τὴν μητέρα μου, τὸ ἄλλο εἰς τὴν Ἐλένην.»

(Ἐπεται συνέχεια).

Ο ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΒΙΟΣ ΕΝ ΑΓΓΛΙΑΙ

Μία συνεδρίασις τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων.

(Συνέχεια· ἴδε προηγούμενον φύλλον).

Ἐκ τῶν δευτερευόντων ἀνδρῶν τοῦ ἀγγλικοῦ Κοινοβουλίου, ὁ σὶρ Κάρολος Δίλκε καὶ ὁ μαρκήσιος Ἄρτιγκτον εἰσὶν ἄξιοι ἰδιαιτέρας σκιαγραφίας, ὡς ἐξόχως ἀντιπροσωπευτικοὶ ἄνδρες καὶ τύποι τῆς τάξεως αὐτῶν.

Καὶ πρῶτον περὶ τοῦ σὶρ Καρόλου Δίλκε.

— Μόνον ὑπουργός! — τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ ὑπόθεσις κραυγὴ κατὰ τὸν σχηματισμὸν τοῦ ἐνεστῶτος ὑπουργείου Γλάδστωνος.

Πράγματι, ἐὰν μέλος τι τοῦ νέου ριζοσπαστικοῦ κόμματος ἐφαίνετο γενόμενον *ψηλαφητόν*, ὡς λέγουσιν οἱ Ἴταλοι εἰς τὰς παραμονὰς ἐκλογικοῦ ἱεροσυνεδρίου, ἰκανωθὲν διὰ τῆς ἀρετῆς αὐτοῦ καὶ τῶν ὑπηρεσιῶν εἰς τὸν *ὑπουργικὸν βαθμόν*, ὡς λέγουσιν οἱ Ἄγγλοι ἐν καιρῷ ὑπουργικῆς κρίσεως, ἀναμφιβόλως οὗτος ἦν ὁ σὶρ Κάρολος Δίλκε.

Ἐνυπῆρχε τόση περιέργεια ἅμα καὶ συμπάθεια ἐν τῇ δημόδει φωνῇ, ἥτις ἐκάλεε αὐτὸν εἰς τὴν ἐξουσίαν! Ἀλλ' ἐνώπιον τοῦ ὑπουργείου Γλάδστωνος οἶον ἐπὶ τέλους εἶχε σχηματισθῆ, συντηρητικοὶ καὶ φιλελεύθεροὶ ἐψεύσθησαν ἐπίσης τῶν προσδοκιῶν αὐτῶν. Συνέβη τὸ αὐτὸ περίπου οἶον εἰς ἀκρατήριον, τὸ ὁποῖον εἰσελθὼν εἰς Κόβεν-Γκάρτεν ὅπως ἀκούσῃ τὴν Ἀδελίαν Πάττη ἤθελεν ἰδεῖ παρουσιαζομένην αἴφνης τὴν κ. Ἀλθάνη.

Πρέπει νὰ πιστεύσῃ τις ἄρα γε τὸ ἀδόμητον καὶ ὅτι ἐνυπάρχει ἐν τῇ ὑποθέσει παλαιὸς τις λόγος παρωχημένων χρόνων; Ὁ κ. Γλάδστων οὐδέποτε διεκρίθη ἐπὶ ἀμνησικακίᾳ, οὐδὲ συχωρεῖ σχεδὸν τὸ νὰ μὴ λατρεύῃ τις αὐτὸν ἐν εὐλαθεῖ γονυκλισίᾳ. Ἀλλὰ συνέβη ποτὲ τῷ κ. Καρόλῳ Δίλκε νὰ μὴ ἀποκρύψῃ τὴν φιλολογικὴν αὐτοῦ ὑπόληψιν πρὸς τὸν συγγραφέα τοῦ *Λοθαρίου*, τὸν λόρδον Βήκονσφηλδ. Καὶ εἶπε μάλιστα ἐπὶ τούτῳ τὸν κομψότατον λόγον:

— Ἐν τῇ πολιτικῇ προτιμᾷ τις πάντοτε τοὺς πολεμίους ἢ τοὺς φίλους.

Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ ἀνατολικοῦ ζητήματος δὲν ἐκραύγασε μεγαλοφώνως;

— Προτιμότερος εἶνε ἐν Κωνσταντινουπόλει ὁ Τούρκος ἢ ὁ Κοζάκος!

Ἔοικα ταῦτα ἀπόζουσι ἀίρέσεως, ὡς καὶ τοσαῦται ἄλλαι γινώμαι σχηματισθεῖσαι ὅπως ἐμποιήσωσι φρικίας εἰς πάντας τοὺς ἀσπονδύλους καὶ παγεροὺς φιλελευθέρους τῶν τριῶν βασιλείων. Ἐν κεφαλαίῳ, ἐνόμισαν ὅτι πράττουσι κατόρθωμα ἀπονέμοντες αὐτῷ ὑποδεεστέραν μόνον θέσιν. Ἀλλ' ἴδετε τὴν κακίαν τοῦ δημοσίου. Ἐν τῇ δευτερευούσῃ ταύτῃ θέσει ὅπου ἠθέλησαν νὰ ρίψωσιν αὐτόν, τὸν σὶρ Κάρολον Δίλκε ἀνα-

ζητεί δια τῶν ὀφθαλμῶν. Μεταξὺ ὄλων αὐτῶν τῶν βαθμοφόρων ἀνδρικήων, ἐξ ὧν ὁ κ. Γιάδ-στον ἐσχημάτισε τὸ μουσεῖον αὐτοῦ, τὴν περιέργειαν ἐλύει τὸ ζωντανόν, καὶ ζωντανώτατον μάλιστα πρότυπον, ὅπερ τοσοῦτον κακοτρόπως παρερίφη εἰς τὸ δωμάτιον τῶν φρικαλέων θεαμάτων.

Εἰς ἄγγλος δημοκρατικός, ὅστις ἔχει τὸ θάρρος τῆς ἰδίας αὐτοῦ γνώμης, ἀξίζει τῶντι νὰ φωτογραφηθῆ καὶ ὑπεράνω τοῦ πύλου τοῦ μυθολογικῆς γενεαλογίας δουκὸς τοῦ Ἀργάυλ. Ἄλλως εἶνε καὶ σχεδὸν παρισινός, ἢ τοῦλάχιστον κατὰ τὸ ἡμισυ Γάλλος, ὃν τρόπον καὶ ὁ λόρδος Βρούχαμ. Καὶ ἂν δὲν προχωρῆ μέχρι τοῦ σημείου τοῦ νὰ ὀνομάσῃ τοὺς Παρισίους πρωτεύουσαν τῆς ὑδρογείου σφαίρας, τοῦλάχιστον φρονεῖ καὶ λέγει ἀναφανδὸν ὅτι εἶνε ἡ δευτέρα πατρίς παντὸς φιλοκάλου ἀνθρώπου.

Ἄλλ' ἡ περιγραφή ἀρχίζει περίπου ὡς τὰ παραμύθια. Ἦτο μίαν φορὰν ἓνα ὠραῖον παλληκάρι δέκα ἐπτὰ ἐτῶν, μὲ μάτια γαλανὰ καὶ μουστάκι λεπτὸ ξανθόν, τὸ ὁποῖον ἐταξείδευε περὶ εἰς τὴν Εὐρώπην. Εἰς τὰ περίχωρα τῆς Τουλόν, τὴν ὁποίαν ἐπεσκέφθη ὡς καλὸς Ἀγγλος ὅπου ἦταν, διὰ νὰ ἰδῆ τὸν Πλατὺν Αἰγιαλόν, τὸ βουνὸν Φαρὸν καὶ ἄλλα μέρη, τοῦ συνέβη νὰ ἀναπαυθῆ εἰς μίαν ἔπαυλιν, ἡ ὁποία ἔφερε τὸ ἐπαρχιακὸν ὄνομα ἡ Ἀγία Ἐξοχή, καὶ εἶπε μὲ τὸν νοῦν του:

— Καλὰ θὰ εἶνε νὰ ζῆ κανεὶς ἐδῶ!

Καὶ ἡ ἐνθύμησις τῶν λευκῶν ἐκείνων τοίχων, τοῦ ἀκτινοβόλου ἡλίου, τῶν μυρικῶν καὶ τῶν ἐλαιοδένδρων, τὰ ὁποῖα εἶνε ἀραδιασμένα ὡσάν τριγύρισμα ἀνάμεσα τοῦ γαλανοῦ Οὐρανοῦ καὶ τοῦ γαλανοῦ χρώματος τῆς Μεσογείου, τοῦ ἔμεινε τὸσον θερμῆ εἰς τὴν νεανικὴν αὐτοῦ καρδίαν, ὥστε ἐπὶ τέλους ἐπραγματοποίησε τὸ ὄνειρόν του— ἠγόρασε τὴν ἔπαυλιν καὶ ἔλαβε τὴν ἔξιν τοῦ νὰ διαχειμάζῃ ἐκεῖ κατ' ἔτος, μεταξύ τῆς ἐποχῆς τῶν περδικῶν καὶ τῆς ἐποχῆς τῶν κοινοβουλευτικῶν τροπολογιῶν.

Εἰς ἐκείνας τότε τὰς ἐκδρομὰς ἠδύνατο νὰ συναντήσῃ τις αὐτὸν ἐπὶ τοῦ βουλευθάρτου.

Τὸ καλὸ παλληκάρι τῶν χρόνων ἐκείνων εἶνε σήμερον ὁ σὴρ Κάρολος Δίλκε—ὁ *Siarlū*, ὡς ἀποκαλοῦσιν αὐτὸν μετὰ οικειότητος οἱ ἐκλογεῖς αὐτοῦ τῆς Σελσεάς—τῆς Βελλβίλλης αὐτῆς, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, τοῦ Μοντρούζ τοῦ Λονδίνου.

Ἄλλ' ὅχι! Ἡ Σέλσεα δὲν ὁμοιάζει παρὰ τὴν Σέλσεαν καὶ οὐδὲν ἔχει πλέον τὸ ἀνάλογον ἐν τῇ ὠραίᾳ πόλει τῶν Παρισίων. Ἴνα δώσῃ τις ἰδέαν τινὰ αὐτῆς, καὶ αὐτὴν ἀκόμη ἀτελεῖ, πρέπει νὰ συσσωρεύσῃ καὶ κατόπιν ν' ἀναπτύξῃ εἰς σχῆμα καρκινωειδὲς πρὸς τὰ πλευρὰ τῆς ὁδοῦ Ρίβολι καὶ τῆς πλατείας Βανδῶμης πέντε ἕως ἐξ τετραγωνικὰ χιλιόμετρα οικίσκων ζοφερῶν, ὁδῶν δυσ-

δῶν καὶ καταγωγίων φρικτῶν, συνειλεγμένων ἐκ τῶν ἐλωδεστέρων τεναγῶν καὶ τῶν ζοφερωτέρων συνοικιῶν δωδεκάδος πρωτεύουσῶν, ἐκεῖ δὲ νὰ φαντασθῆ πληθυσμὸν ὄλον λυσικόμον, φθειριῶντα, ἡμίγυμνον, κοράσια μὲ φυσιογνωμίας νεκρικής καὶ παῖδας μὲ ὑδροπιώσας γαστέρας, μὲ τοίχους εὐρωτιῶντας καὶ ρυπαροὺς, νὰ προσκρούῃ τις τῆδε κάκεισε πρὸς ἀνήσυχόν τι πρόσωπον ἢ πρὸς ρακένδυτον μεθύνοντα καὶ ἀερομαχοῦντα ὡς ἡ σημαία τῆς ἀπογνώσεως—ἐπὶ τοῦ συνόλου δὲ τούτου νὰ ἐκτείνῃ τὸν χαλύβδινον οὐρανὸν τοῦ Λονδίνου, ὅστις ἀποπτύει τὸν ἄνθρωπα δῶα ἢ τριῶν ἑκατομμυρίων καπνοδοκῶν ἢ ἐνίοτε ἀπαισίαν τινὰ λάμπιν τοῦ ἡλίου, ἣτις ἔρχεται νὰ φωτίσῃ τὸν ρύπον αὐτὸν καὶ καψαλίσῃ τὰς κοπρίας.

Κατὰ διαστήματα ἀνοῦσια τις ὁδὸς νέα, περιστεφομένη ὑπὸ οἰκιῶν μετὰ προστώων, βυθίζεται μέχρι τῆς καρδίας τῆς Σελσεάς καὶ εἴτα διακόπτεται, ὡς τις προκυμαία γρανίτου, πληττομένη ὑπὸ τοῦ κύματος τῆς δυστυχίας.

Ἐν μᾶ τούτων τῶν ὁδῶν κατοικεῖ ἡ οἰκογένεια Δίλκε ἀπὸ δῶα ἢ τριῶν ἡδῆ γενεῶν, οἰκογένεια λογίων καὶ ἐφημεριδογράφων,—ἄνθρωποι τίμιοι καὶ ριζοσπαστικοὶ οἵτινες ἀπὸ πατρός εἰς υἱὸν μεταβιβάζουσι παραδόσεις ἀνεξαρτησίας καὶ εὐπαρρησιάστου λόγου,—ὁμοῦ μὲ τὴν διευθυνσιν καὶ τὴν ἰδιοκτησίαν τοῦ Ἀθηναίου, ἐπιθεωρήσεως σαββατιαίας φιλολογικῆς, ἧς ἡ ἐπιτυχία ἐξήγειρε πολλῶν τὸν συναγωνισμὸν.

Ὁ πάππος τοῦ κ. Δίλκε ἦτο κριτικὸς ἐξοχος εἰς ὃν ὀφείλονται σελίδες ἀριστοτεχνικαὶ καὶ ἰδίως ἡ τελευταία λέξις τῆς συζητήσεως περὶ τοῦ ἀληθοῦς συγγραφέως τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Ἰουνίου. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἔλαβεν ὡς ἐπίτροπος ἐνεργὸν μέρος εἰς τὰς παγκοσμίους ἐκθέσεις τοῦ 1851 καὶ 1862, καὶ ἐγένετο ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ βαρονέτος.

Ἀναμφίβολον ὅτι ἡ ἄμεσος αὕτη γεινιάσις πρὸς τοὺς ἀποβλήτους τοῦ λονδινείου πολιτισμοῦ οὐχ ἦττον ἢ ἡ οἰκογενειακὴ ἀτμόσφαιρα ἐπενήργησεν ἐνωρὶς ἐπὶ τοῦ πνεύματος τοῦ Καρόλου Δίλκε καὶ συνετέλεσαν τὴν δημοκρατικὴν αὐτοῦ κλήσιν.

Ἦδη ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Κανταβριγίας ἦτο ἀδιαλλάκτων δημοκρατικῶν φρονημάτων. Ὁ Τζῶν Στούαρτ Μίλλ ἦτο ὁ ἄνθρωπος τοῦ καὶ ὁ Ματζίνης ὁ θεὸς του. Ἐκθαμβος ἀναμνησκεται ἀκόμη ἕκαστος τὴν ἐν τῇ ὀμηγύρει Μολὲ γενομένην κεραυνοβόλον πρότασιν περὶ ἀνεγέρσεως ἀνδριάντος τοῦ μεγάλου Ἰταλοῦ δημαγωγοῦ ἐν τῇ πλατείᾳ ἕκαστου χωρίου ἀναλώμασι τῆς εταιρίας. Ἡ πρότασις ἐπεψηφίσθη ἐνθουσιωδῶς, ἀλλ' ἔλειπον τὰ ἀναλώματα ὅπως γείνη καὶ ἀρχὴ μόνον ἐκτελέσεως τοῦ ψηφίσματος.

Ἦσαν οἱ χρόνοι τότε καθ' οὓς ὁ κ. Ἰωσήφ

Τσαίμπερλαιν — ὁ ἕτερος οὗτος ῥιζοσπαστικός τοῦ ὑπουργείου, — ἔλεγεν ἀναφανδόν:

— Εἰς τῶν φίλων μου διέρχεται τὰς ὥρας αὐτοῦ προσπαθῶν νὰ κατηχήσῃ τὸν πρίγκιπα τῆς Οὐαλλίας εἰς τὰς δημοκρατικὰς ἰδέας· ἐλπίζομεν ὅλοι ὅτι θὰ τὸ κατορθώσῃ, ἀλλὰ πρέπει νὰ ὁμολογήσῃ τις ὅτι μέχρι τοῦδε τοῦλάχιστον δὲν προώθησε πολὺ!...

Τὰ μεγάλα ταῦτα ἀγγλικά πανεπιστήμια ἐν οἷς οὐδὲν μανθάνει τις τὸ ἐπαγγελματικόν, ἀλλὰ μεταλαμβάνει τοσοῦτον ἰσχυρὰς γενικῆς παιδείσεως, εἶνε ὁμολογουμένως διὰ τὰς διεπούσας τάξεις ἰσχυρὸν ὄργανον διαλογῆς. Ἐκεῖ πρῶτον κατατίθενται αἱ βάσεις τῶν μεγάλων ὑπολήψεων καὶ σπανίως Ἄγγλος δύναται νὰ ὑψωθῇ ἐν τοῖς γράμμασιν ἢ τῇ πολιτικῇ ἂν μὴ διέλλῃ διὰ τῶν πιστηρίων τούτων.

Ὁ Κάρολος Δίλκε ἐξερχόμενος αὐτῶν ὅπως ἐγγραφῇ ἐν τῷ δικηγορικῷ Συλλόγῳ τοῦ Μίδδλε Τάμπλ εἶχεν ἤδη προσελκύσει τὰ βλέμματα τῶν συγχρόνων του. Ἐσχηματίσθη ὑπὲρ αὐτοῦ πεποιθήσις καὶ οὐδεὶς ἀμφέβαλλεν ὅτι ἐμελλε ν' ἀνοίξῃ νέαν φλέβα εἰς τὸ μέγα φιλελεύθερον μετάλλευμα τὸ διῆκον διὰ τοῦ πυκνοῦ ὄγκου τοῦ τερατώδους ἐκείνου φεουδαλικοῦ συστήματος — τοῦ Ἡνωμένου βασιλείου. — Οὐδεὶς ὅμως προσεδόκα ὅτι ἡ ἐπιτυχία θὰ ἦτο τοσοῦτον ταχεῖα καὶ τοσοῦτον πλήρης. Καὶ πῶς νὰ υποθέσῃ τὰ αὐτὸ βλέπων τὸν Κάρολον Δίλκε ἀποπλέοντα πρὸς περίπλου τῆς γῆς;

Ἀκάματος ὀδοιπόρος, ἐξαισιος ξιφομάχος (fine lame), κυνηγὸς ἀκούραστος καὶ κωπηλάτης ἀπαράμιλλος, δὲν ἠδύνατο νὰ ἀρκεσθῇ εἰς ἐκδρομὴν μικροτέραν ἵνα καταναλώσῃ τὸ πλεονάζον τῆς ἐνεργείας αὐτοῦ. Πρὶν ἢ ἀφῆται τῶν δημοσίων, θὰ ἐσκέφθη ὅτι βεβαίως δὲν θὰ ἦτο περιττὸν νὰ γνωρίσῃ καὶ νὰ περιδράμῃ τὸ ἀπέραντον αὐτὸ βρετανικὸν κράτος, ἐφ' οὗ ὁ ἥλιος οὐδέποτε δύει.

Καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ἀποδημεῖ πρὸς Δυσμὰς. Καθ' ὁδὸν πλέων εἰς τὸν Μισουρήν, συναντᾶται μετὰ τοῦ κ. Χέπγουορθ Δίξων καὶ συνδέεται μετ' αὐτοῦ. Οἱ δύο νέοι περιηγοῦνται ὁμοῦ τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας καὶ μόνον ἀποχωρίζονται εἰς τὴν χώραν τῶν Μορμόνων. Ὁ Δίξων ἀνακάμπει τότε εἰς Ἀγγλίαν καὶ συγγράφει τὸ βιβλίον ἐκεῖνο, ὅπερ ἔμεινεν ὁ ἀριστος φιλολογικὸς του τίτλος: *Ἡ νέα Ἀμερικὴ*. Ὁ δὲ Κάρολος Δίλκε ἐξακολουθεῖ τὴν περιήγησιν αὐτοῦ, μεταβαίνει εἰς Αὐστραλίαν, ἐπισκέπτεται τὴν Νέαν Ζηλανδίαν, τὴν Ἀγγλικὴν Ἰνδικήν, τὴν Κεϋλάνην, τὸ Κάϊρον καὶ τὴν Τουρκίαν. Εἶτα καὶ αὐτός, μετὰ διετῆ ἀπουσίαν, ἐπανερχεται εἰς τὴν μάνδραν καὶ δημοσιεύει τὸ πόρισμα τῶν μελετῶν αὐτοῦ εἰς δύο τόμους ὑπὸ τὸν τίτλον: *Ἡ μείζων Ἀγγλία* (Greater Britain).

Τοῦτο ἐγένετο τῷ 1868 καὶ ὁ συγγραφεὺς μόλις εἶχεν ἠλικίαν εἴκοσι πέντε ἐτῶν. Ἐπιτυχία καταπληκτικὴ. Οὐδέποτε πρωτόλεια συγγραφῆς νέου ἀνηράγησαν μετὰ μείζονος μανίας. Αἱ ἐκδόσεις διεδέχοντο ἀλλήλας κατὰ μῆνα — ἐνῶ ἐξ ἄλλου βροχηδὸν ἐπηκολούθουν καὶ αἱ κλειψιτυπίαί τοῦ ἐξαδέλφου Ἰωάνθαν (τῶν Ἀμερικανῶν) — καὶ ὄχι μόνον ἐπιτυχία φήμης, ἀλλὰ καλὴ καὶ στερεὰ ἐπιτυχία ἀναγνώσεως, συζητήσεως καὶ ἀναδημοσιεύσεως. Τὸ Κοινωνικὸν ἀνησυχεῖ ἐκ τῶν γενομένων ὑπὸ τοῦ βιβλίου ἀποκαλύψεως, οἱ δὲ κυβερνηταὶ τῶν ἀποικιῶν ἠναγκάζοντο νὰ ὁμολογήσωσιν ὅτι οὐδὲ λέξις ὑπῆρχε πλεονάζουσα ἐν τῷ βιβλίῳ.

Ἄλλη ἱστορία. Ἡ ἐκλογικὴ περίοδος ἤνοιξε καὶ ἡ Σελσέα, ὅλη ὑπερήφανος διὰ τὴν ταχεῖαν δόξαν τοῦ Καρόλου της, ἐκσφενδονίζει αὐτὸν ὡς ὀβούζιον εἰς τὴν Βουλὴν τῶν κοινοτήτων. Τὸ ἐπόμενον ἔτος ὁ Δίλκε κληρονομεῖ τὸν τίτλον, τὴν μεγάλην περιουσίαν καὶ τὴν πλουσίαν φιλολογικὴν ἰδιοκτησίαν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ μόλις ἤδη εικοσιεξαέτης ἐτύγχανεν εἰς τῶν σημαντικωτέρων ἀνδρῶν καὶ ὁ μᾶλλον ἄκρος τοῦ φιλελεύθερου κόμματος.

Τὸ κοινοβουλευτικὸν αὐτοῦ στάδιον εἶνε γνωστόν. Ἀλλὰ τὸ ἦττον γνωστόν εἶνε ὅτι κατὰ τὸ 1870, ἐν μέσῳ τῶν συμφορῶν τῆς Γαλλίας, ἂν ἐνόμισεν ὅτι ἡ θέσις αὐτοῦ ὡς βρετανοῦ νομοθέτου δὲν τῷ ἐπέτρεπε νὰ στρατολογήθῃ εἰς τὰς τάξεις τοῦ γαλλικοῦ στρατοῦ, ὁ σὺρ Κάρολος ἠθέλησε τοῦλάχιστον νὰ βοηθήσῃ τοὺς τραυματίας. Ὑπὸ τὸ μετρίοφρον ἔνδυμα τοῦ νοσοκόμου ἐξετέλεσεν ὅλην τὴν ἐκστρατείαν τοῦ τρομεροῦ ἐκείνου χειμῶνος.

Μετ' ὀλίγον ἐμελλε καὶ αὐτὸς νὰ πληγῇ ὑπὸ ὀδυνηροτάτης θλίψεως. Νυμφευθεὶς θελακτικὴν σύζυγον, ἥτις εἶχε καταστήσει τὴν ἐν τῇ ὁδῷ Σλοἰν αἰθουσαν αὐτοῦ τὸ ἐρασιμώτερον ἐντευκτήριον τοῦ σοφοῦ καὶ καλλιτεχνικοῦ κόσμου, τὸ φιλοξενώτερον πρὸς τούτοις πρὸς τοὺς ξένους, καὶ προπάντων πρὸς τοὺς Γάλλους—ὁ κ. Δίλκε ἐπέειδεν αἴφνης ἑαυτὸν στερηθέντα τῆς ἀξιολόγου του συμβίου, μετ' ἧς ἤλπίζε νὰ διανύσῃ ὅλον αὐτοῦ τὸ στάδιον. Ἀποθνήσκουσα εἶχε παρακαλέσει αὐτὸν νὰ μὴ παραδῶσῃ τὸ πτώμα της εἰς τὴν γῆν, ἀλλ' εἰς τὸ πῦρ. Τὴν εὐχὴν ταύτην ἡ εὐλαβὴς αὐτοῦ ἀγάπη δὲν ἠρήθη νὰ εκπληρώσῃ, τῷθ' ὅπερ δὲν ἔλειψε νὰ δώσῃ εἰς τὸν ἀγγλικανικὸν κλῆρον ἀφορμὰς μομφῶν ἀδιακρίτων ὅσων καὶ πικρῶν.

Περὶ ἑαυτοῦ αὐτὸς ὁ Κάρολος Δίλκε εἶπεν ὅτι εἶνε συγγραφεὺς δεξιός, ἀλλὰ ῥήτωρ στυγνός. Θὰ ἦτο ἄδικον νὰ παραδεχθῶμεν τοῦτο ἀβασάνιστον. Ἀναμιφιδίως δὲν ἔχει τὸ ἱερὸν ἐκεῖνο πῦρ, τὸ ὁποῖον θερμαίνει τὰς συνελεύσεις καὶ μεταρσιῶ αὐτάς. Μηδὲως ἀποβλέπων εἰς τὴν

μεγάλην εύγλωττίαν, σχεδόν και δὲν ἐπιτυγχάνει αὐτῆς, ἀλλ' ἡ βαθεῖα γνώσις τῶν ζητημάτων τὰ ὁποῖα πραγματεύεται, αἱ πρόσφατοι πάντοτε και πυκναὶ πληροφορίαι τὰς ὁποίας φέρει ἐν αὐτοῖς, ἡ σαφήνεια τῶν θεωριῶν αὐτοῦ, ἡ ἀκριβολογία και πρὸ πάντων ἡ ἀναλλοίωτος αὐτοῦ θυμηδία καθιστῶσιν αὐτὸν ἓνα τῶν τρομερῶν συζητητῶν τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων.

Ὅτι δῆποτε και ἂν λέγη, πάντοτε ἀκούει τις αὐτοῦ ἀσμένως, διότι πάντοτε θέλει ἀκούσει παρ' αὐτοῦ σπουδῆς ἄξιόν τι και ἀποφασιστικόν. Περιπλέον ἀσμενίζει τις βλέπων αὐτὸν με τὴν ώραίαν, εύγενῆ και λεπτήν αὐτοῦ μορφήν, τὸν χαριέντα και εύρωστον αὐτοῦ κορμὸν και τὸ γλυκὺ και εἰλικρινές αὐτοῦ βλέμμα. Οὐδεὶς ποτε δίδει ἐντελέστερον αὐτοῦ τὴν ἰδέαν τοῦ τελείου εύπατρίδου, τοῦ εύπατρίδου ἐκείνου δηλονότι, παρ' ᾧ ἡ ἀβρότης τῶν τρόπων και ἡ χρηστότης δὲν εἶνε προσωπεῖον, ἀλλὰ ζωτικὴ δύναμις.

Τεσσαράκοντα περίπου ἐτῶν τὴν ἡλικίαν ὁ κ. Κάρολος Δίλκε εἶνε ἤδη παλαιὸς τρίβων τῶν κοινοβουλευτικῶν, και οἱ λόγοι αὐτοῦ πάντες ἔχουσι βαρύτητα. Ἴδου αὐτὸς ἐν τῷ ὑπουργείῳ. Ἡ στιγμή ἐπέστη ἴσως ἵνα εἴπωμεν ὅτι ἔχει περὶ τῆς Αἰγύπτου θεωρίας ὅπως ἰδίαις.

Τὸ εἶπε καθαρῶτατα, πρὸ τετραετίας μύλις, ὅτι ἡ Αἴγυπτος εἶνε βασιλικὴ λοπάς, ἐφ' ἧς ἡ Ἀγγλία ὀφείλει νὰ ὀρέξη τὴν χεῖρα χωρὶς πολυλογίας.

— Νὰ συγκροσθῶμεν ὁμως πρὸς τὴν Γαλλίαν, ἀνέκραξεν ἐπὶ τῇ εύκαιρίᾳ ταύτῃ, θὰ ἤμην ὁ ἔσχατος τῶν ἀνθρώπων νὰ ἐπιθυμήσω τοῦτο! Ἀλλὰ θὰ μεμφμοιρήσῃ τὰς ὀκτὼ πρώτας ἡμέρας, και ἔπειτα οὐδὲ θὰ σκεφθῇ πλέον περὶ τούτου!

(Ἔπεται συνέχεια).

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΕΝ ΤΙΡΥΝΘΙ

Ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ Ἄργους, βορειοανατολικῶς τῆς πόλεως ταύτης, παρουσιάζεται σωρὸς πετρῶδων ὑψωμάτων ἐν σχήματι νήσων ἐν τῷ μέσῳ τοῦ βαλτώδους τρούτου χώρου. Ἐπὶ τοῦ χαμηλοτέρου και μᾶλλον ἐπιπέδου ὑψώματος δύο μιλίων περίπου πρὸς βορρᾶν τῆς Ναυπλίας εἶχε τὴν τοποθεσίαν τῆς ἡ ἀρχαία Ἀκρόπολις τῆς Τίρυνθος, σήμερον καλουμένη Παλαιόκαστρον.

Ἡ Τίρυνς ἦτο ἐνδοξὸς ὡς πατρίς τοῦ Ἡρακλέους και περικλυτὸς διὰ τῶν γιγαντιαίων κυκλωπέων αὐτῆς τειχῶν. λέγει δὲ περὶ τούτου ὁ Πausanias (II 25, 8) «Τὸ δὴ τείχος ὃ δὴ μόνον τῶν ἐρείπιων λείπεται, Κυκλώπων μὲν ἐστὶν ἔργον, πεποιήται δὲ ἀργῶν λίθων, μέγεθος ἔχων ἕκαστος λίθος ὡς ἀπ' αὐτῶν μῆδ' ἂν ἀρχὴν κινηθῆναι τὸν μικρότατον ὑπὸ ζεύγους ἡμιόνων.

λίθια δὲ ἐνήρμονται πάλαι, ὡς μάλιστα αὐτῶν ἕκαστον ἀρμόνιαν τοῖς μεγάλοις λίθοις εἶναι.» Οἱ μέγιστοι λίθοι εἶναι κατὰ μέσον ὄρον 2 μέτρων τὸ μῆκος και 1 μέτρον τὸ πλάτος και ὕψος. Εἶναι μὲν τὰ τείχη ἐν πολλοῖς μέρεσι μᾶλλον ἢ ἴπτον διατηρημένα, ἐκ δὲ τῶν πολλῶν μεταπεπτωκότων λίθων ἡδύνατό τις νὰ εἰκάσῃ ὅτι τὸ ὕψος τῶν τειχῶν τὸ πάλαι ὑπερέβαινε τὰ 18 μέτρα. Τὸ ὄγκῶδες και ἀκατέργαστον τῶν λίθων ἔσωσεν, ὡς εἶκε, τὰ τείχη ταῦτα ἀπὸ καταστροφῆς, διότι ἐὰν ᾠκοδομούντο ἐκ τελεκητῶν πετρῶν ἄς βεβαίως ἤδη πρὸ πολλῶν ἑκατονταετηρίδων μετεχειρίζοντο διὰ τὰ οἰκοδομήματα τῶν γειτνιαζουσῶν πόλεων Ἄργους και Ναυπλίας, οὐδὲ ἔχως τῆς Τίρυνθος ἤθελε σωθῆ. Ἄλλ' ἀγαθὴ τύχη τοῖς ἀρχιτέκτοσι τῶν νέων πόλεων τούτων εύκολώτερον ἦτο νὰ ἀποτάμωσι τὰς ἀναγκαίας αὐτοῖς πέτρας ἀπὸ τῶν βράχων ἢ νὰ θραύσωσι τοὺς ὄγκωδεστάτους λίθους τῆς Τίρυνθος, και οὕτω τὰ τείχη ταύτης ἐσώθησαν. Ὁφείλω νὰ παρατηρήσω ὅτι ἡ ἐπωνυμία *τείχη κυκλώπεια* εἶναι ψευδής, προέρχεται δὲ αὐτὴ ἐκ τῆς παραδόσεως ὅτι οἱ Κυκλώπες ἦσαν οἱ ἐξαιρετοὶ ἀρχιτέκτονες. Κατὰ Στράβωνα (VIII 6) «οἱ Κυκλώπες 7 τὸν ἀριθμὸν ἤλθον ἀπὸ Λυκίας και ἔκτισαν ἐν Ἀργολίδι τείχη και ἄλλα οἰκοδομήματα, ἅτινα ἔλαβον τὸ ὄνομα Κυκλώπεια τείχη.» Κατὰ τὸν Ἀπολλόδωρον (II 2. 1.) και Πausanias (II XVI. 4) εἶναι ἐκεῖνοι, οἵτινες ἔκτισαν τὰ τείχη τῆς Τίρυνθος και τῶν Μυκηθῶν. Ἴσως τούτου ἐνεκεν και ἅπασα ἡ Ἀργολὶς ἐκαλεῖτο χώρα Κυκλώπων. (Γῆ Κυκλωπία· Εὐριπ. Ὀρέστ. 952.) Βεβαίως δύναται τις νὰ ὀνομάσῃ κυκλώπεια τείχη ὅλα τὰ τείχη τὰ ἐκτισμένα μετὰ πετρῶν ἄνευ πηλοῦ και ἄσβεστου. Ταύτην ὁμως τὴν ὀνομασίαν δύνανται νὰ ἔχωσι μόνον τὰ ἐξῆς:

- 1) Τὰ τείχη τὰ ἐσχηματισμένα ὑπὸ μεγίστων ἀκατεργάστων λίθων συνηρμωσμένων διὰ μικροτέρων πετρῶν.
- 2) Τὰ τείχη τὰ ᾠκοδομημένα ὑπὸ μεγάλων πολυγώνων λίθων καλῶς συνθετεμένων.
- 3) Τὰ τείχη (καθὼς βλέπομεν παραπλευρῶς τῆς Πύλης τῶν Λεόντων ἐν Μυκῆναις) τὰ ᾠκοδομημένα ἐκ μεγίστων καλῶς κεκομμένων τετραγώνων λίθων θεθειμένων εἰς ὀριζοντίους σειράς· ἡ συναρμογὴ δὲν εἶναι τελεία ὥστε μένουσι μικρὰ κενὰ μεταξὺ τῶν λίθων. Ἄλλ' οἱ τοῖχοι οἰκίῶν ἢ ἀκροπόλεων ἐκτισμένοι διὰ λίθων τετραγώνων καλῶς κεκομμένων και θεθειμένων μετ' ἀκριβείας ἄνευ πηλοῦ ἢ ἄσβεστου δὲν δύνανται νὰ ὀνομασθῶσι κυκλώπαιοι. Ὡς π. χ. τὰ μεγάλα ὑπόγεια θησαυροφυλάκια τῶν Μυκηθῶν και τοῦ Ὀρχομενοῦ, και περ ἀνήκοντα εἰς μεμακρυσμένην ἀρχαιότητα, δὲν δύνανται νὰ ἔχωσι τιαύτην ὀνομασίαν.

Ὁ βράχος τῆς Τίρυνθος, 270 μέτρων τὸ μῆκος, 50 μέχρις 60 μέτρων τὸ πλάτος και 9 εἰς